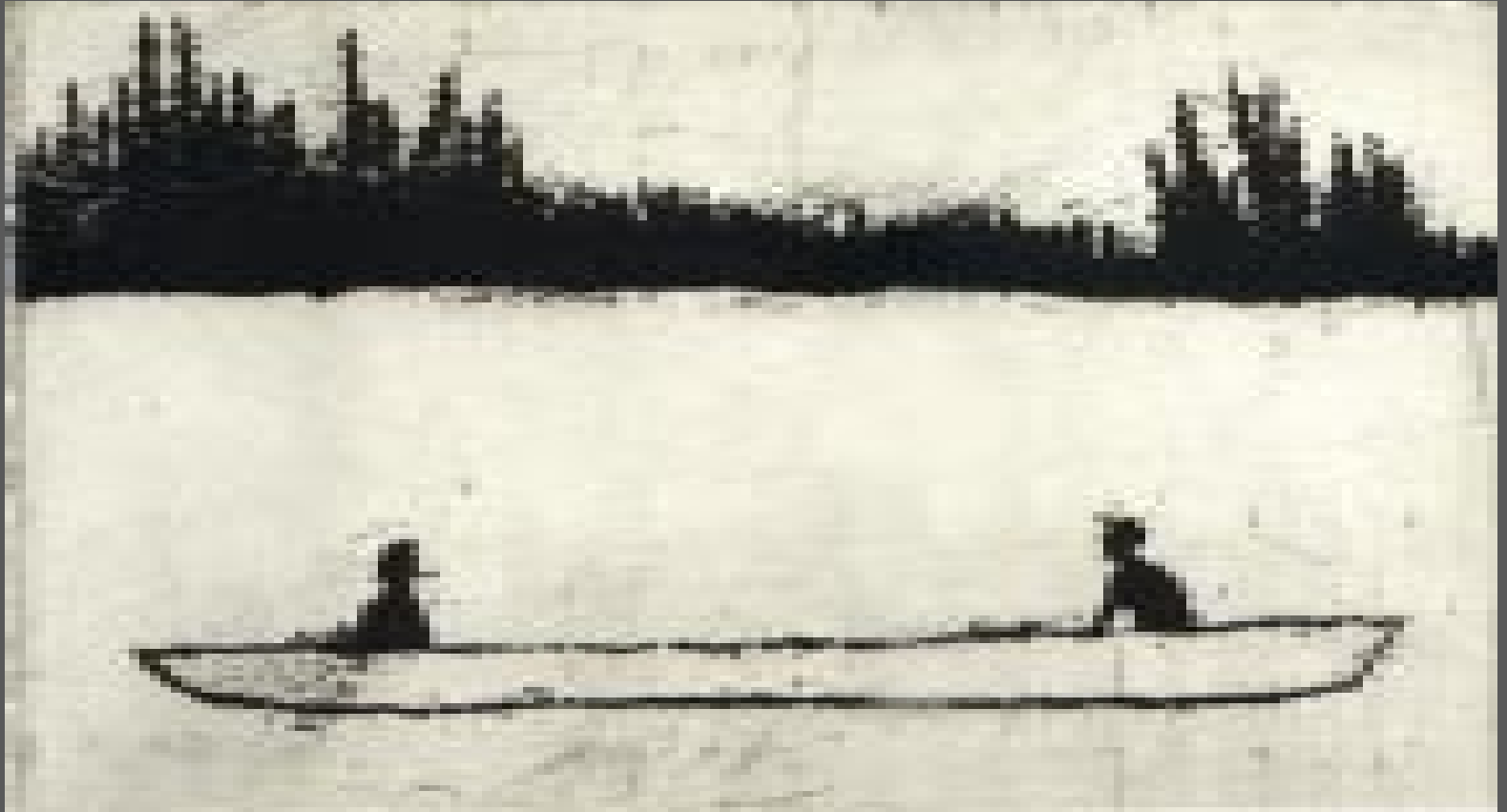
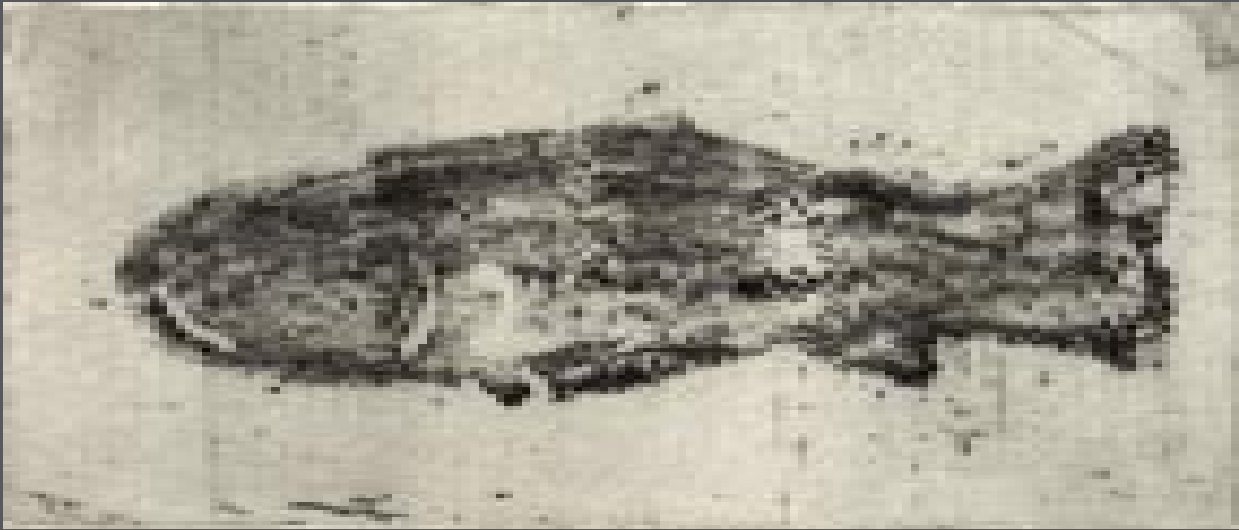

Dag Franzén
MODUS VIVENDI

Dag Franzén – konstnär som vill fånga vattnets rytmer och tystnadens ljud.

Jag är född och uppvuxen i Bosnien vid två floder, Una (den enda), och Sana (den friska). Unas färger och vattendroppar blev som ett gift i mina ådror.

Jag umgås med många fiskare men har själv aldrig fiskat. För fem år sedan träffade jag Dag och blev fascinerad av hans fiskepassion. Två år senare såg jag Dag kasta och jag begrep: han är en konstfiskare och en vatten- och fiskekonstnär. Men jag vet inte om han är mer fiskare än konstnär eller bägge samtidigt på ett magiskt sätt. När han fiskar dyker han ned i en underbar värld och umgås med vattnets färger, med

fiskar, med tystnadens ljud och med solens och plantornas ljus. När han målar eller skrapar kopparplåt dyker han ännu en gång ned i denna värld och skapar ett gränslöst, lekfullt konstmöte – hans modus vivendi. Sedan fem år leder Dag och jag projektet *Vägskäl* – bild-, konst- och kulturmöte mellan svenska och internationella konstnärer i Leksand. I samarbete med Leksands kommun, kulturförvaltningen, Leksands konstskola, BUS, Konstgalleri N. Petrovic, Cacak, kultursekretariatet i Podgorica, visar vi nu med stor glädje Dag Franzéns Modus Vivendi i Leksand, Cacak, Uzice, Krusevac och Podgorica.

Jovica Marceta
Leksands kulturhus

Dag Franzen - umjetnik koji zeli zarobiti ritam vode i zvuk tisine

Roden sam i odrastao u Bosni na dvije rijeke, Uni i Sani. Na latinskom Una znaci jedna - jedina a Sana zdrava.Boja i voda Une teku mojim venama. Druzio sam se i druzim sa mnogim ribarima ali nikad nisam pecao. Prije pet godina susreo sam Daga i bio fasciniran njegovom strascu za pecanjem. Dvije godine kasnije vidio sam ga kako zabacuje najlon i shvatih - on je pecaros/ umjetnik i umjetnik/pecaros. I danas sam u dilemi da li je on vise umjetnik ili ribar ili obadvoje istovremeno na jedan magicno cudan nacin. Kad ribari on tone u prekrasni svijet vode i druzi se sa ribama, sa tisonom, sa bojama vode,sunca i vodenih travki.

.Kada slika ili struze graficku plocu on uplovi jos jednom u taj magicni svijet tisine stvarajuci na taj nacin jedan bezgranici umjetnicki susret prepun igre - njegov modus vivendi. U poslednjih pet godina Dag i ja vodimo projekat "Raskrsca", umjetnicka izlozba - internacionalni susret kultura u Leksandu. U saradnji sa Leksandskom opstinom,sekretarijatom za kulturu, leksandskim umjetnickim udruzenjem, Udruzenjem Svedskih umjetnika, Umetnickom galerijom "N.Petrovic" iz Cacka, Sekretarijatom za kulturu opstine Podgorica i uz ogromno zadovoljstvo pokazujemo Dag Franzenov Modus Vivendi u Leksandu,Cacku, Uzicu, Krusevcu i Podgorici.

Jovica Marceta-Dom kulture Leksand

Ja , de finns inom mig, men jag lämnar dem i skogen. Ja , de finns inom mig, men jag lämnar dem i skogen.

DAG FRANZÉN född
1956 i Nyköping
Grafiker och målare
Utbildning : Ölands
Målarskola 80-83
BI, Konstfack 83-86
Utställningar i urval :
Uleåborgs konstmuseum , Finland 87
Kajaani konsthall, Finland 88
Galleri S:t Olof, Norrköping 90
Konstnärsföreningen, Västerås 91
Galleri Drantgården, Tällberg 94
Köpings konsthall 96
Galleri F 15, Moss, Norge 98
Galleri Strömbom, Uppsala 99
Galleri Kvarnen, Sundborn 00
Inköpt av ett antal kommuner och
landsting i Sverige. Mottagit stipendier
och projektbidrag från Konstnärsnämnden
och BUS. Medlem i KRO, KiD

Dag Franzen roden 1956 u Nyköpingu, Svedska
Slikar i graficar
Zavrsio Ölandsku slikarsku skolu 80-83
Stokholmsku likovnu Akademiju 83-86
Vaznije izlozbe:
Muzej umjetnosti u Uleoborgu, Finska 87
Galerija umjetnosti Kajaani, Finska 88
Galerija S:t Olof, Norrköping, 90
Udruzenje umjetnika, Västerås 91
Galerija Drantgården, Tällberg 94
Galerija umjetnosti, Köping 96
Galerija F 15, Moos, Norveska, 98
Galerija Strömbom, Uppsala 99
Galerija Kvarnen, Sundborn 00
Prezentovan u nekoliko opstinskih i
regionalnih umjetnickih zbirki.
Dobitnik vise stipendija Udruzenja umjetnika.
Clan svedskog udruzenja umjetnika.

ett alternativ ett
alternativ

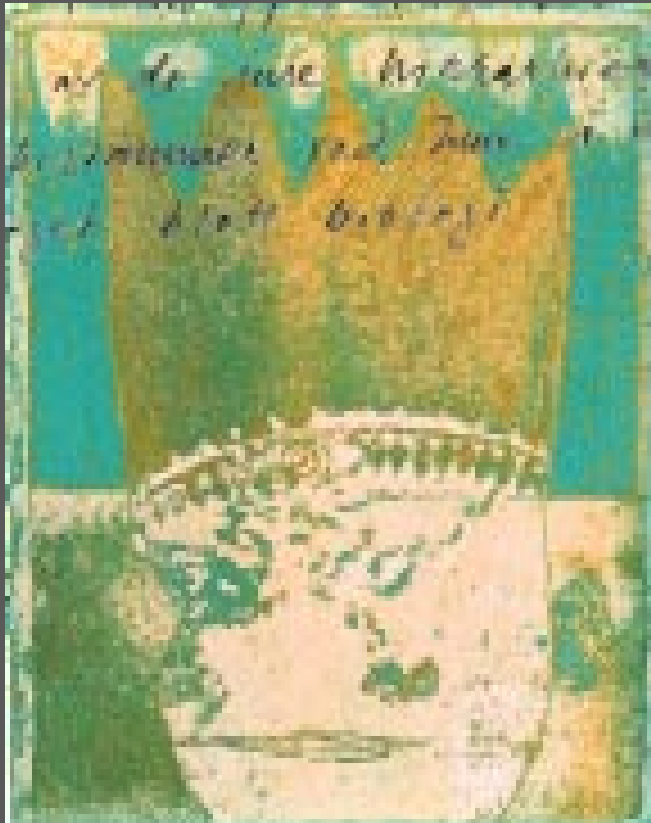

- Endast för lösrykta, sa en röst bakom oss. Stigen gick över en smal myr.

Hit hittar varken konsulter eller marknadsmän. Men deras åverkan märks här - den sura nederbörden, ett kalhygge, flera hektar stort. En sönderbyggd älv.

Vinsterna ser vi aldrig röken av, men vi ska dela bördorna. Vi är inte dom. Och dom är inte vi. Här är inget utbytbart, och lagerhållningen är evig.

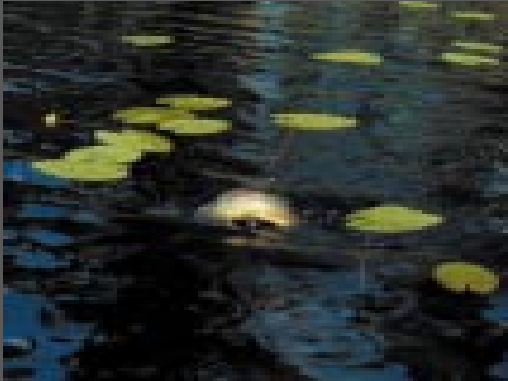

Det stråk av gult som vi först trodde var ljus, det löstes upp av mörkret som drev in som slöjor.

Dessa boningar, som vi frekventerar med våra farkoster. Inte alltid vet man vad som bestämmer läge och riktning.

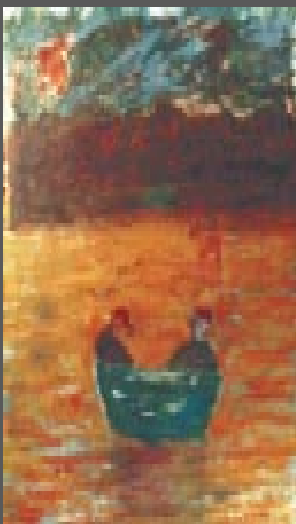

Här finns inget behov av autenticitet, här finns så mycket annat, här är jag mer än ett.

Det var den fullständiga oförmögenheten; det gjorde absolut ingen skillnad längre. Inte en intighet, mera som ett totalt densitetsmaximum. Ogenomtränglig tröstlöshet. Tätt vakuum.

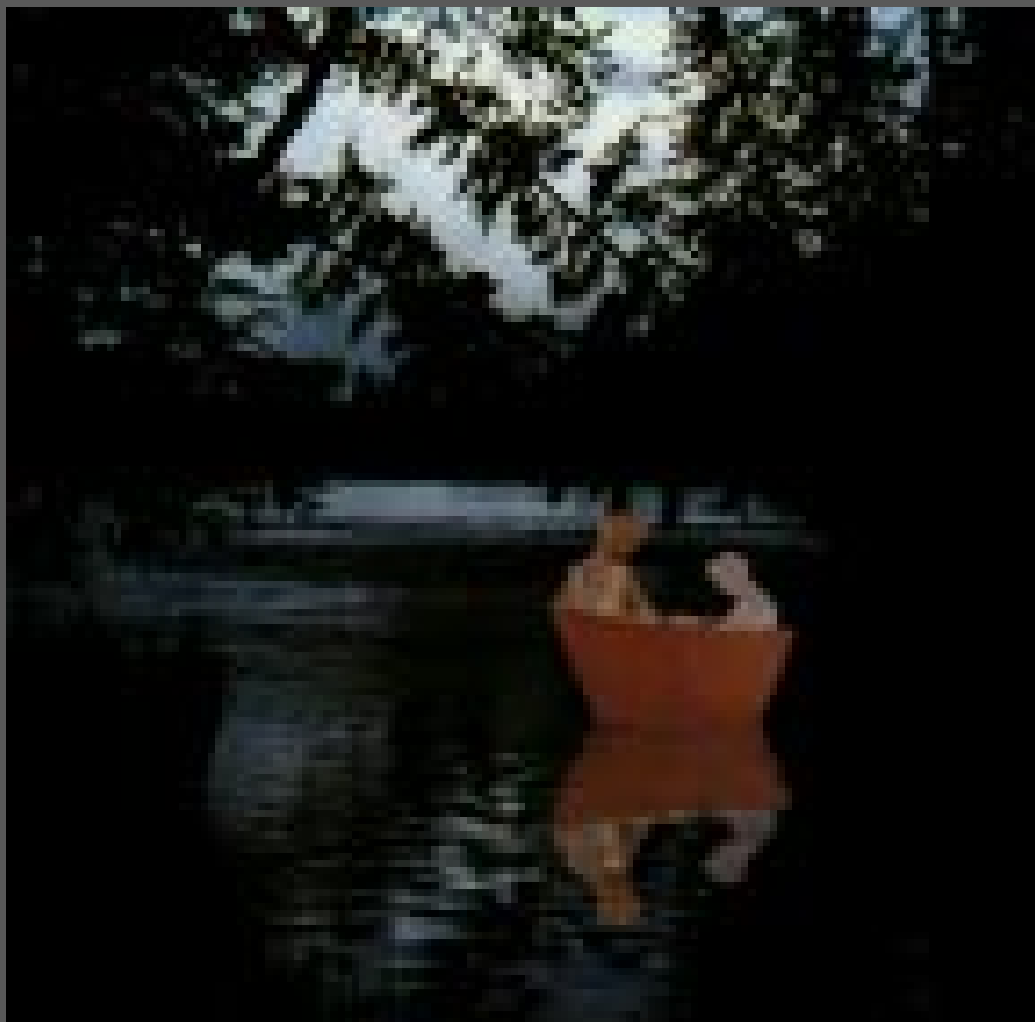

Densiteten i kroppsvätskorna. Tyngden i varje rörelse. Cyklernas inverkan, i mig.

Konstigt nog har mycket gått bra - det hade jag aldrig trott tidigare.

Den lutande fisken, på väg hem.

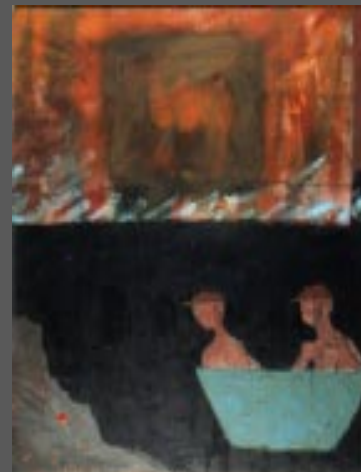

Hur skulle detta kunna kännas osäkert - vi vet ju vartåt allt det här leder. Det finns så mycket

siffror och allt möjligt att räkna med, men här är det helt vansinnigt att försöka vara smart.

Långt bort hördes ingen ton. Det är bara en efterhandskonstruktion. I den här världen är ändå allt möjligt. Om inte engagemanget räcker glider man ur. Och den sträckan kan tydligen vara livslång.

Alltid hamnar den nästans. Ibland är det lika bra. Då och då blir själva kastandet transcendentalt.

Halvt allvarlig såg den på mig, uttryckslös och kall. Vad ville jag ? Och varför? Det liv som står att finna därnere kan jag ju ändå aldrig komma närmare. Fast jag vet mitt ursprung.

Då morgonen och natten möttes var vi plötsligt på en plats dit vi aldrig tidigare hittat. Eller var det bara att vi förlorat orienteringen i virvlar, bakvatten forsackar och strömslut, och bruset inom oss tog all frånvaro från oss.

Det löper en långsgående tråd, efter alla dessa år. Den mejslas ut med massan av det vatten som vi är i.

Ännu ett kast. Ofta känns det som en ren njutning bara att kasta. Linan som skär luften, som en del av en.

Varför ens ställa frågan ? Bara det att formulera kan ibland kännas förmätet. Men det är väl det som leder oss vidare. Bort ?

En gång hade jag en drunknad man på kroken. Efteråt kom en eka drivande nedför älven. Det satt en ylletråd på kroken. Först då båten kom, förstod jag vad som måste ha

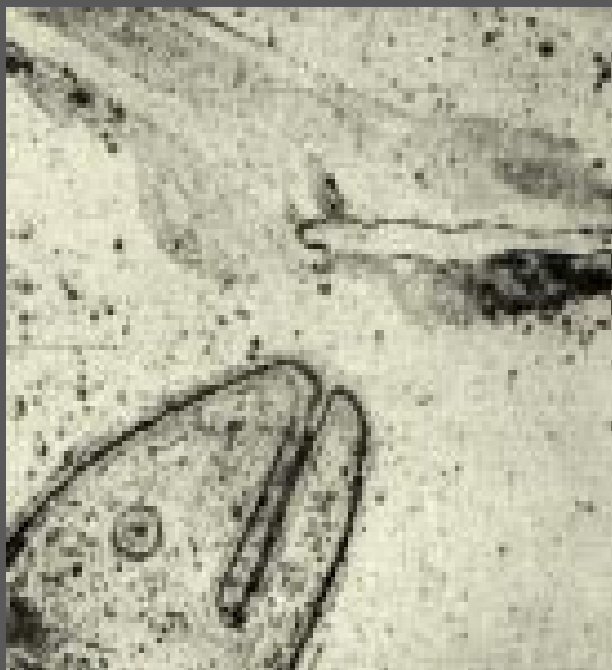
hänt, vilket bekräftades i tidningen dagen efter. Fiskar vi alltid i Styx? Vilken famn att sluta sig i. Rummet fyllt av den musik som befriar mer än primärskriften.

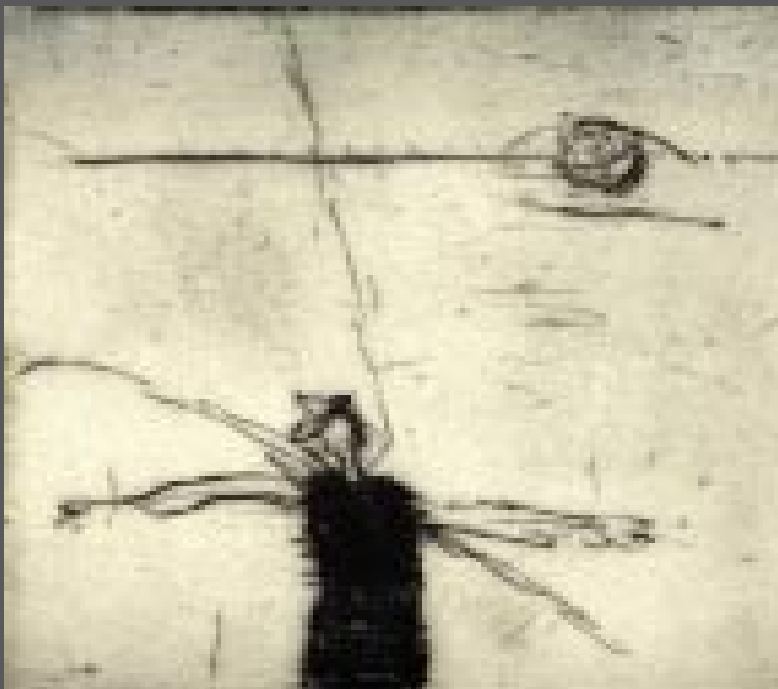

Första gången vi kom dit var efter ett varmt försommarregn. Luften var fylld av doftande sländor, skimrande i stanken från tusentals öringar. De bor där. Alltid.

Den puls, som genomströmmar ett sånt här tillfälle är arketypiskt laddad. Sånt kan man ju inte tala om. Det går

ändå aldrig att beteckna med ord, även om själva försöket att formulera betyder något.

På slutet visste man ingenting - bara stod där och förundrades över hur komplext allting var och känslan var god - att ingen kunde tillfrågas heller. Det var nästan bara jag.

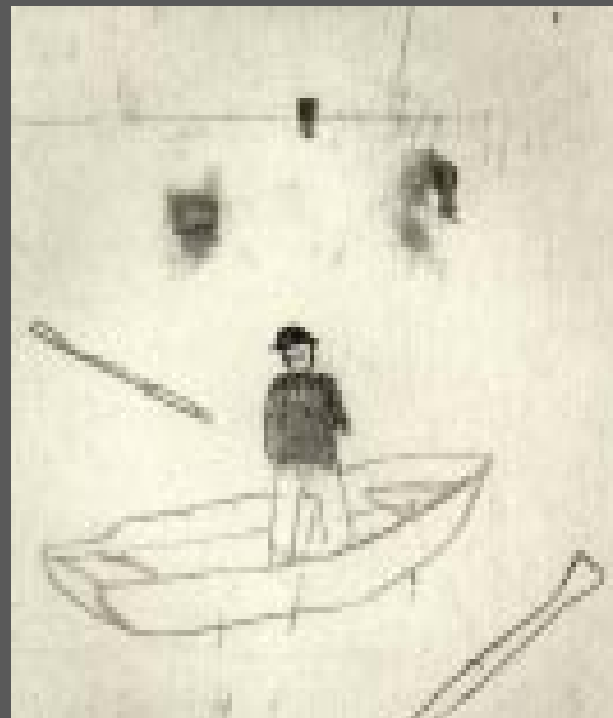
Vart jag mig än vände hade ingenstans att se hot som inte bodde i mig själv. Undrande drog jag på ett sjuhelvetes kast för att se om energin i en manlig attityd kunde förändra bilden, men det är så klart att inget hände ändå. Ett alternativ syntes på himlen.

Man hoppas på ett återseende. Att det nyss upplevda ska ha fortsättning, att det finns kontinuitet. Att det är ett flöde.

Redskapen som flyter iväg - vad ska vi med dem egentligen? Vi tror så ofta att vi gör det vi själva tänkt ut.

Att acceptera att det i långa perioder är tillträde förbjudet. Att klara av att ändå stå med försvarslöst ansikte . Det är mycket svårare än att hela

tiden vara i flödet av uttryck - det blir också en roll, en mask, en attityd, en vana som blir en mur.

Så långt man kan komma - är det dit vi ska till slut eller?
Svårt att se om man står där man står.

Ja, nu är det långt dit, men jag är ju där i alla fall.

Ser du, sa förmanen, bakom den där trädranden är det föryngringsyta, så stor att den skulle klassas som öken, om det varit i Afrika. Vi måste

dika ut halva ytan, men just här får det växa fritt, här är ju du. Och han lät mig sväva iväg i mitt rus, med min imaginära gräns, mitt fåfänga försvarsverk.

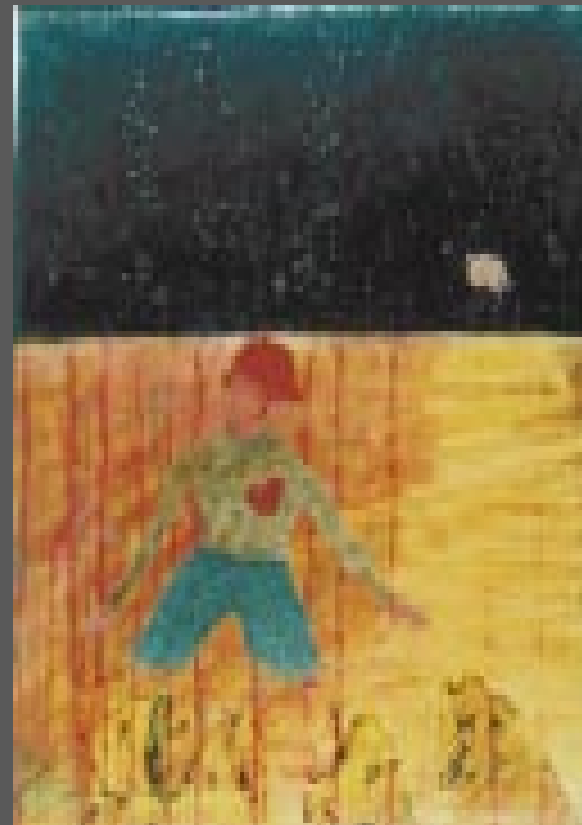

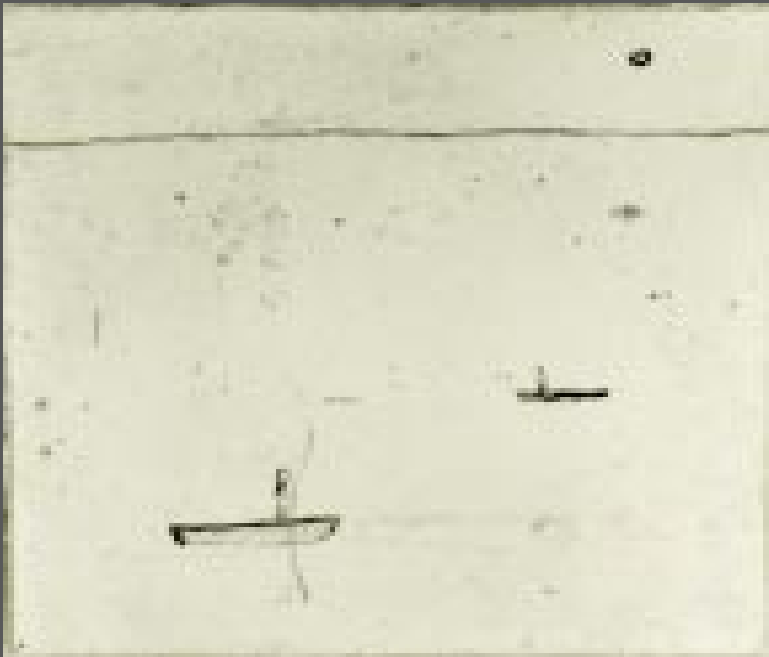
Varje dag i flera månader la jag på nya lager av färg, så tunna att de inte syntes. Men det kändes. Och det var ett sätt att vänta.

Ännu får han inte komma upp

Vännerna, som kommer vid särskilda tillfällen, har en förmåga att lämna mig mer levande.

Det var en sån där disig dag. Som om man inte kunde se riktigt klart.

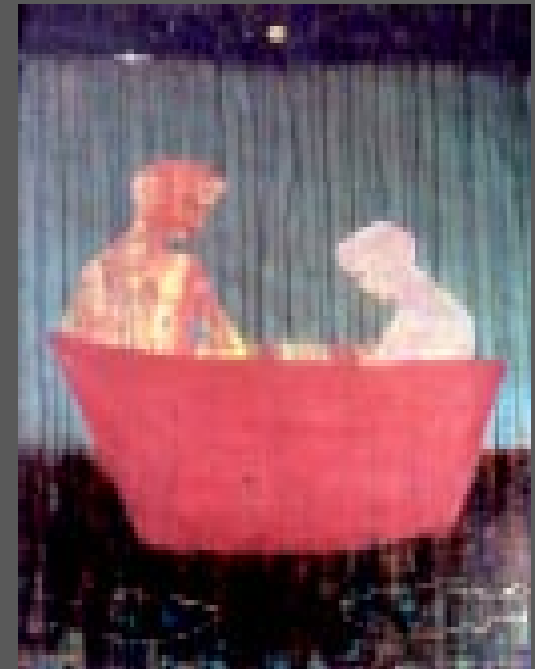
Mellan allt som fanns kvar, dröjde sig en smak av förvåning, och det vart smalt. Som ett slags tunnelvareblivande, men med tid och toner från det som inte längre finns här, hos oss längre.

Han har fått några kompisar, som han sällan vet var han har, men han är trygg ändå

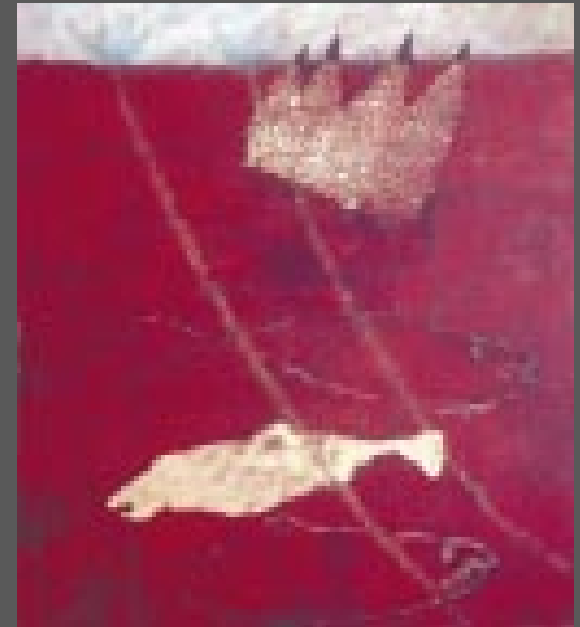
Det fick inte vara för smalt. Det hånades - då det visade sig vara på riktigt. Inte någon låtsasupplevelse. Hon ville dö levande och inte leva döende. Allting hårdnade runtomkring oss, jag antar att jag tvingades bli vuxen. Se vad som gällde som legitimt. Till och med vattnet som omgav oss räknade. De döda fiskarna räknar oss som faktorer ; utbytbara.

I denna balja badade jag och min bror på 50-talet i Högfors.

- Det är ju din familj, så den socialt kompetente, och gav mig en ny nyckel. Rum vidgas.

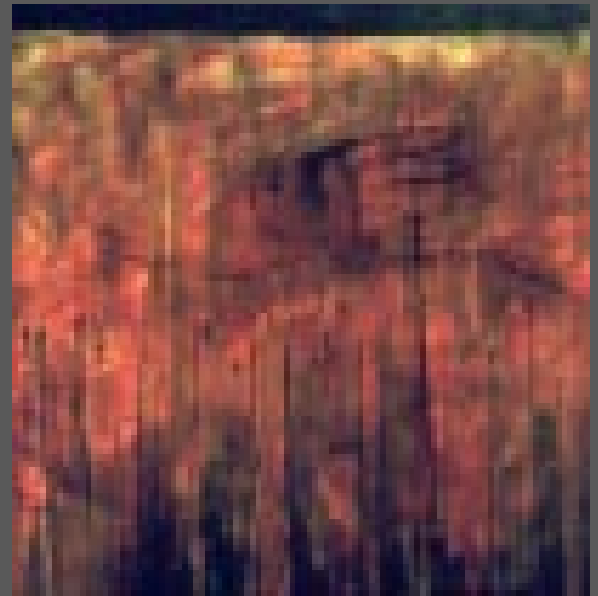

Det väntrum, det "preadolescenta psykosociala moratorium" vi förvirrat försöker ta oss ur, så bemängt med skam. Se sammanhang, skaffa sig en position som ger överblick. Distansera, analysera, engagera, balansera och utvärdera. För att bygga ställningstaganden och formera en hållning som klarar att stå emot förstelmandet. Med förståndet i behåll.

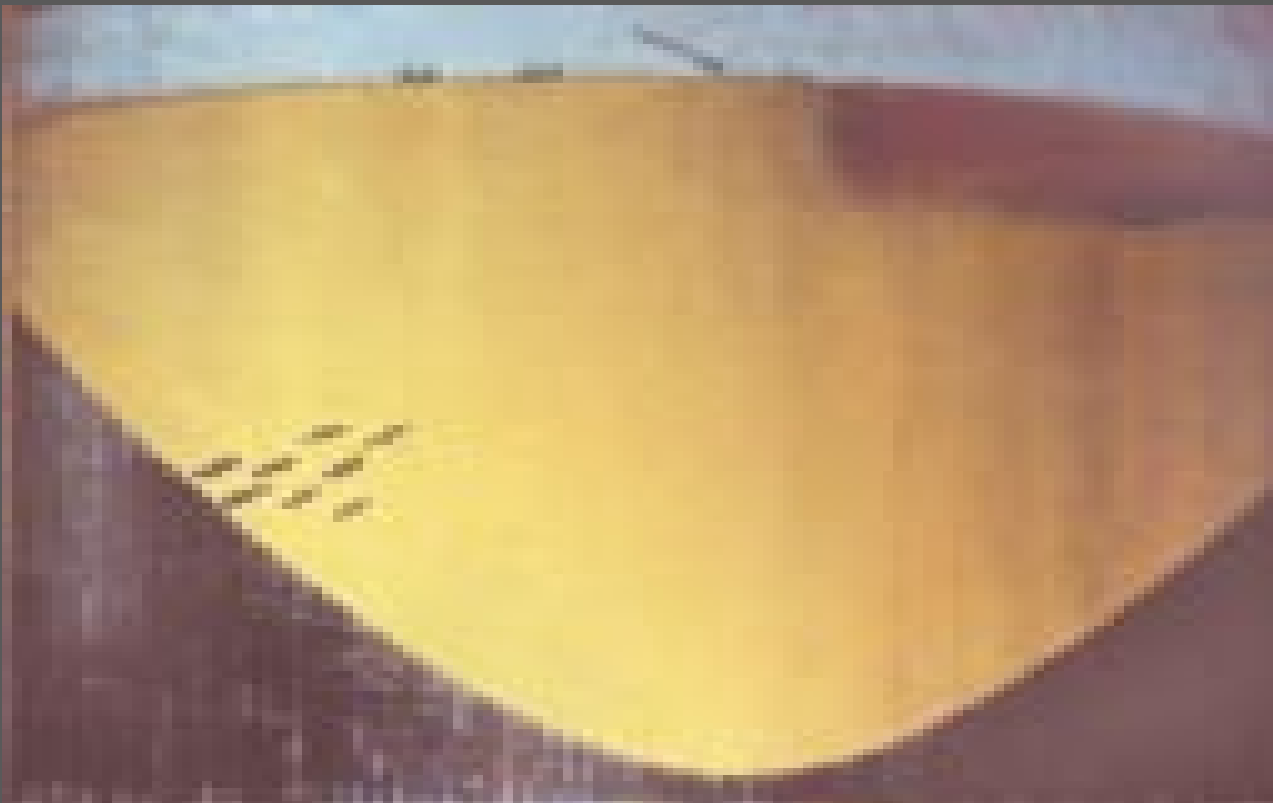
ordlös

Efter frontalkrocken förstod jag att vi sitter med händerna i något slags odelbarhet, som det kan vara svårt för andra att se. Går inte att ta på heller.

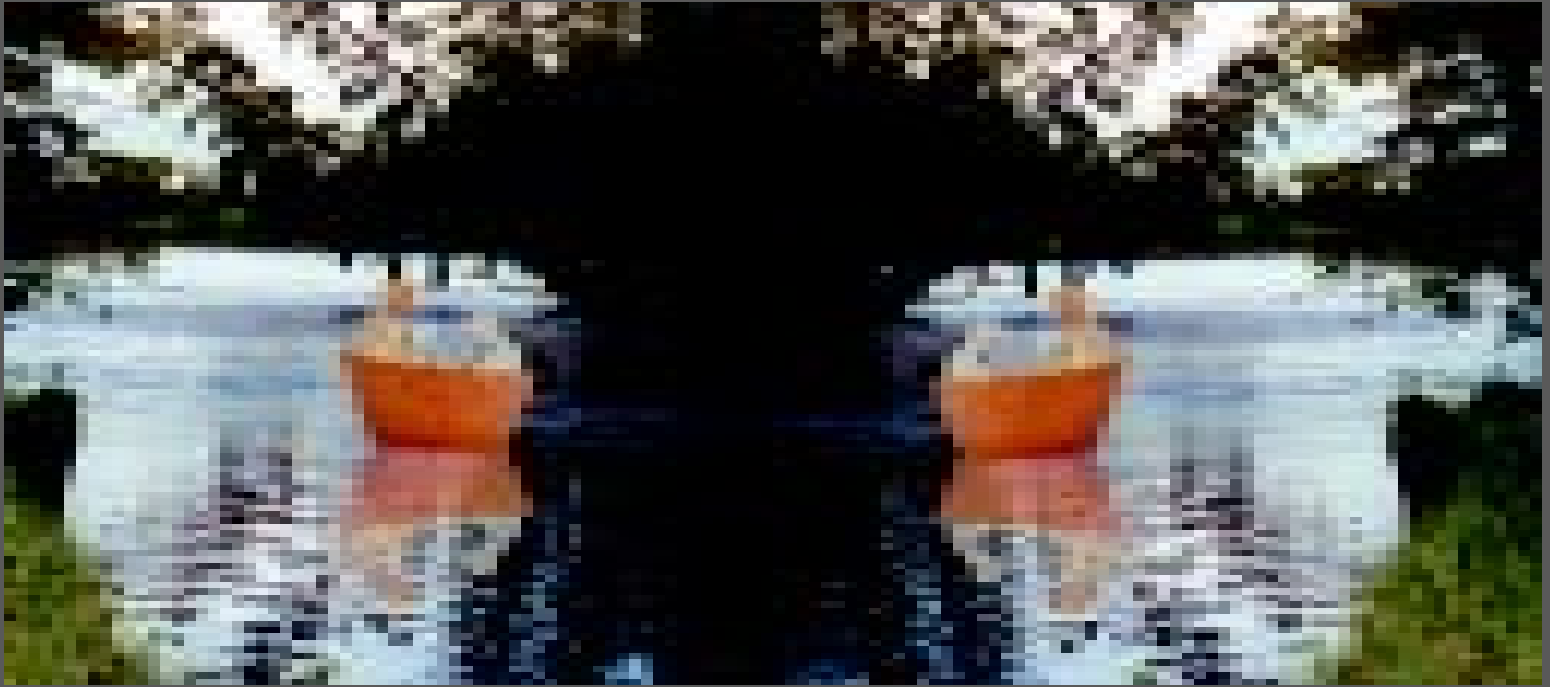

Kontakten med ytan uppnås inte med stor lätthet.

Ja. Jag ville säga ja till allt det som borde betyda mest i tillvaron. Jag sa ja. Du sa ja. Vi blev vi. Men jag vet inte om dom blev dom -

förändrades dom ? Ett ja innebär en massa nej, och det var lätt att acceptera. Detta var ett äkta ja, fyllt av goda avsikter, utan dunkel.

Sakta, glidande med strömmen, in. Innanför en ö, utanför något annat. Trots en väg, trots närhet till luftburna vågor, trots nätburen handel - en totalitet. Också en autenticitet

som egentligen inte är möjlig i denna värld. Kanhända gled vi ur den och in i något annat. Man är inte på väg, man bara är. I musik i konst i fiske i kärlek.

Olika bottnar att stöda sig mot, och vattnet är en levande organism som formar sig runt mina ben. Varje steg är en sinnenas sensation. Att inte ha

detta hem. Vart skule jag gå? Dessa livräddarbottnar, kontakten med detta fluidum. Ett osynlighetens vadande i varat. Mig och mig emellan.

Då Robert Redford gjorde sin film letade han i dagar efter linans rätta ljud för att ha den som musikalisk bakgrund i filmen. Jag erinrar mig året 1985. Jag betraktade hur B. Karanovic – professor i grafik – njutningsfullt drog nålen över kopparplåten. Han njöt av nålens ljud, en enkel kopparplåt spelade under hans händer. Varför nämner jag detta?

Har ni hört linans ljud som skär luften innan den faller i vattnet? Har ni lagt märke till pennans ljud i tecknarens händer, nålens ljud över grafisk plåt? Uppriktigt sagt, det betydde inte så mycket för mig heller, tills jag träffade Dag Franzén i Leksand.

Dags målningar från 80-talet såg jag i Leksand när jag var där som gäst på kulturmötet Vägskäl. Koloritens dynamik, det stora formatet – jag höll med mina händer deformationerade figurer, eftersom det såg ut som om de skulle hoppa ut ur duken. Rött och gult trängdes kämpande för varsin position; något som man skulle kunna kalla för en kvinna sprang huvudlös framför en pojke som studsade, letande efter tröst, kärlek, förståelse. Hela opuset öppnades för oss som på en retrospektiv utställning i rätt ordning, men i själva verket satt vi i källaren till Siljans konditori, där tavlorna väntade på att transporteras till ateljén.

- Skulle ni vilja kika på ateljén? frågade konstnären.

Ateljén behagligt planerad. Grafisk press, papper, verktyg - allt finns där. Verken omsorgsfullt uppställda flyter förbi våra ögon. Jag sögs in i Dags nyaste opus med dess tysta motiv, med dess karaktäristiskt flerskiktade kolorit. Allt det som tidigare hade hotat att krossa mig och som hejdat mig inför hans verk, renades nu till former med poetisk-realistisk sensibilitet. Jag undrade: Var fann konstnären impulsen till sina motiv? Vid ett grafikblad sa Dag – mer för sig själv: *fisherman*. Jag tittade ut genom fönstret där Siljan strömmade kilometerbred. Naturligtvis berättar Dag – passionerad fiskare som han är - om vattnet och solen. Ett klokt val: outtömligt.

Dag är konstlärare på Företagarnas folkhögskola, men jag möter honom då han på en workshop assisterar "Fast Hammer in Midwest" – Matti Mattsson. Dag hade en roll där han sågade med en virtuell såg och allt speglade sig som skuggor på väggen. Det var samband som intresserade mig: att leka och att forska även där man inte hör hemma. Efteråt – överraskningskonsert: trummor, bas, saxofon och gitarr; rättare sagt: konstnären och gitarren. I bakgrunden spelar Dag med leendet hos ett barn som nyss fått nya inlines. Senare, medan jag åt varma smörgåsar, kom bilderna på plats. Avspänt och anspråkslöst riktar Dag sitt liv mot talanger som helt enkelt springer upp ur hans inre. Grafik, målning, gitarr, fiske – och vem vet

Dok je radio "Reku uspomena" Robert Redford je daniama tragao za pravim zvukom strune ribarskog štapa da ga prenese kao, gotovo muzičku podlogu filma. Sećam se '85. Posmatrao sam Boška Karanovića - profesora grafike, kako sa uživanjem povlači iglu po bakarnoj ploči. Nije mu bilo do traganja za najizražajnijom linijom, po licu, istina uvek nasmešenom sam primetio. Uživao je u zvuku koji je igla pravila. Obična bakrena ploča je svirala pod njegovim rukama . A zašto ovo pominjem? Da li ste čuli taj zvuk strune ribarskog štapa ili veštačke mušice koja para vazduh pre nego padne u vodu. Da li ste obratili pažnju na zvuk olovke smirenog ili uzbuđenog crtača , zvuk igle na grafičkoj ploči.

Iskreno; ni meni to nije značilo mnogo sve do prvog susreta sa Dagom Franzenom i Leksandom. Dageve slike iz osamdesetih, video sam u Leksandu za vreme mog gostovanja na kulturnom susretu "Raskrsca 2000". Dinamika neiscrpnog kolorita, veliki formati, pridržavao sam rukama izobličene figure jer se činilo da će iskočiti sa platna. Crvena i žuta su se gurale boreći se za poziciju, nešto što se moglo nazvati ženom je bezglavo jurilo dok je iza poskakivao dečak tražeći utehu, ljubav, razumevanje. Čitav opus kao na retrospektivnoj izložbi se otvorio ispred nas bezprekorno složen a bili smo udonjoj sali kafe-poslastičarnice gde su radovi čekali prevoz do ateljea.

- Da pogledate atelje?- upita umetnik.

Atelje prijatno isplaniran.Grafička presa, papiri, alat - sve je tu. Radovi, pa'ljivo čuvani se polako migolje pred našim očima. Tihog motiva, karakteristično slojevitog kolorita me naprosto usisava u ceo opus novijeg Dagevog stvaralaštva. Sve ono što je ranije pretilo da me samelje i odvraći od njegovog rada sad se ispralo u čiste forme poetsko - realističkog senzibiliteta. Motalo mi se po glavi: odakle mu ovakav pristup? Dag kod jedne grafike, onako uzgred, za sebe reče kratko: "fisherman". Podigoh pogled na centralni prozor iza koga su se razlivali kilometri Siljana. Razumljivo, Dag, pasioniran ribolovac priča o vodi i Suncu. Mudar izbor - neiscrpan.

Na Visoj skoli Dag je profesor slikarstva ali ja ga susrećem kako asistira u workshopu "najbržem čekiću srednjeg zapada" Matiju Mattssonu. Dag je imao ulogu čoveka koji testira zamišljenom alatkom zamišljen predmet i sve se odslikava kao senka na zidu. To je bila veza koja me interesovala; igrali se, istraživali i tamo gde ne pripada. Posle toga koncert iznenadjenja. Bubnjevi, bas, saksofon i gitara, tačnije slikar i gitara. Dag u pozadini svira sa smeškom deteta koje je upravo dobilo rolere.

Definitivno sam poklekao. Ako je više ovdašnjih ljudi prvrzenu umetnosti bez obzira na način izrazavanja kao što je to Dag, o čemu sutra da pričam na otvaranju izložbe? Dok sam jeo tople sendviče, slike su se lagano uklapale: Opušteno nepre-

vad mera? – sammanvävs och lämnar tillräckligt med utrymme åt andra och berikar varandra. Nu, ett år efter Leksands Vägskäl, betraktar jag verken som han iordningstälde för denna utställning. Han har sagt oss mycket. Vore vi tillräckligt noggranna skulle vi kunna skriva hans biografi. Stormiga händelser beskriver han inte så djupt, det är de behagliga som är mer framhävda. En möjlig berättelse: Han hamnade under vattnet - "Water man" visade honom vägen ut ur en omgivning som inte passade honom för tillfället. De blev vänner. Detta motiv blev hans signatur. En karaktäristisk figur med keps och ett stort hjärta på tröjan. Han berör vattnet men han är inte längre ensam. Det är två vänner i båten även om den egentligen inte rymmer fler än en.

Handens eller färgens kast - ingetdera binder mig. Jag betraktar kastet i dess rörelse: den ena handen i vattnet, den andra som med kraftfulla rörelser matar fiskarna före

solnedgången. Floden sträcker sig i samma riktning. Grafiken å andra sidan inger ro. Den sammansatta kompositionen, förtätad till ett fåtal element, flyter som en båt utan åror eller som en sprittande öring. Det blev en "Långtans färd" i konstens värld. Och vart kommer Dag att segla?

Daniel Mikic, konsthistoriker

Gallery "Nadezda Petrovic", Cacak, Jugoslavien

tenciozno Dag je svoj zivot okrenuo talentima koji naprosto isplivavaju iz njega. Grafika, slika, gitara, ribolov i ko zna šta još se prepliću ostavljajući prostora jedno drugom i ispunjavajući jedno drugo.

I sad, godinu dana nakon raskrsnica Leksanda posmatram radove koje je radio za ovu izložbu. Sve nam je rekao. Ako smo pazljivi možemo i biografiju da mu sastavimo. Burne događaje ne opisuje detaljno. Oni prijatni su mu naglašeni. Moguća priča: Našao se na "Vodenom dnu",

"Vodeni čovek" mu je ukazao na put kako izaći iz okruženja koje mu tada nije prijalo. Postali su prijatelji. Taj motiv mu ostaje kao potpis. Karakteristična figura sa kačketom i velikim srcem na odeći. Dodiruje vodu ali više nije usamljen. U čamcu su dva prijatelja iako je čamac isuviše uzan za više od jednog ribolovca. Zamah ruku ili boje svejedno je; ne drži me u mestu. To gledam u pokretu. Jedna ruka je u vodi a druga sna'nim pokretom nudi večeru ribama pre zalaska sunca. Reka juri u tom pravcu. Grafike, sa druge strane opuštaju. Kompozicija usaglašena, svedena na nekoliko elemenata, plovi kao što plovi čamac bez vesla ili tek puštena pastrmka. Biće to zaista "Dugo putovanje" u svetu umetnosti. I gde će Dag sve otploviti...

Daniel Mikić, istoricar umetnosti

Dizajn kataloga, priprema, tekstovi : Dag Franzén
Hvala svima koji su pomogli u realizaciji izložbe
Stamparija: Strålnins, Svedska
Grafisk form, bilder och texter av Dag Franzén. Tack
till alla, som gjort detta möjligt.
Tryck: Strålnins

Adress :
Hjulbäck 440
793 97 Siljansnäs
+ 46 (0)247 226 22
dag.franzen@telia.com
www.vagskal.leksand.nu